

Lekárnik[®]

odborno - informačný mesačník

Časopis Lekárnik
je určený zdravotníckym
pracovníkom
oprávneným predpisovať
a vydávať lieky.

Ročník XXVII. • APRÍL 2022

**PharmDr. Peter
Potúček, PhD., MSc.**

riaditeľ a generálny tajomník
služobného úradu Štátneho ústavu
pre kontrolu liečiv

**Bez ohľadu na to,
akú tému riešime a s kým,
v prvom rade myslíme
na pacienta**

Diskusie a rozhovory

- 5 **polemika** – Zvyšovanie nákladov ≠ zvyšovaniu príjmov; Ako zdražovanie ovplyvní farmaceutický trh?
- 10 **zo života lekárnik** – Do zoskupenia PLUS LEKÁREŇ sme vstupovali s očakávaniami a s nádejou. A tie sa naplnili; Ing. Mgr. Martina Linderová
- 16 **rozhovor** – Bez ohľadu na to, akú tému riešime a s kým, v prvom rade myslíme na pacienta; PharmDr. Peter Potúček, PhD., MSc.
- 20 **jeden deň s...** – Pandémia zmenila nemocničné prostredie, ale chuť pomáhať pacientom zostala nezmenená; Mgr. Martin Mitaš
- 28 **zaujalo nás** – Pomoc pri predaji lekárne ponúkajú holdingové štruktúry
- 40 **advertoriál** – Výskum v homeopatii

Odborné témy

- 22 **nemocničné lekárstvo** – S migrantmi prichádzajú pre farmaceutov aj nové výzvy. Ako na liečbu tuberkulózy a iných ochorení?
- 34 **klinická farmácia** – Možnosti použitia antivirotik na liečbu COVID-19 počas gravidity a laktácie
- 38 **liečivé rastliny** – Rastlinné drogy a ich použitie v zmysle zákona o liekoch (49)
- 39 **príbehy liečiv** – Lacidipín
- 44 **dejiny lekárstva** – Lekárnik Ján Weber: osobnosť, ktorá už zaujíma nielen farmaceutických historiografov IX.

Poradenstvo a informácie

- 14 **reportáž** – Druhý online webinár UPdate s UNIPHARMOU sa venoval vitamínu D
- 26 **spravodajstvo**
- 30 **NRSYS informuje** – Výdaj inkontinenčných pomôcok a bezpečkových potravín po novom
- 31 **koktejl z farmácie**
- 32 **reportáž** – Aké sú možnosti uplatnenia absolventov farmácie?
- 36 **právne rady** – Lekárne majú povinnosť rezervácie lieku

Voľnočasové a iné

- 3 **úvodník** – Dva roky s pandemiou: stále sme sa nevrátili do stavu pred ňou
- 15 **zrkadlenie** – Kroniky včerajších a dnešných dní
- 42 **čo nové na fakulte** – Výskum prírodných látok s terapeutickým potenciálom v humánnej medicíne na Katedre farmakognózie a botaniky FaF UK v Bratislave
- 43 **študentské okienko** – TyFaVKa – Týždeň farmaceutického vzdelávania a kariéry
- 46 **na dovolenke** – Kapverdy; užite si slnečné lúče ešte pred začiatkom hlavnej dovolenkovej sezóny
- 48 **farmácia v umení** – Lekárnik v „bitke“ o najlepšieho človeka
- 49 **zdravo** – Vegetariánstvo; áno/nie
- 50 **sociálne siete** – Čo by nemal obsahovať príspevok lekárne na sociálnej sieti?

Na posilnenie imunity

Lipozomálny vitamín C 500 mg, 60 cps

- Lipozomálne výživové doplnky sa takmer úplne vstrebávajú v čreve a odtiaľ putujú na určené miesto v organizme. Je to spôsobené tým, že lipozomálna forma má vyššiu vstrebateľnosť oproti iným formám, absorpcia sa môže zvýšiť až na 98 %.
- Vitamín C prispieva k správnejmu fungovaniu imunitného systému, k zníženiu únavy a vyčerpania a k správnej tvorbe kolagénu.

/pluslekaren

/PLUS Lekárneň

pluslekaren.sk

ZVYŠOVANIE NÁKLADOV \neq ZVYŠOVANIU PRÍJMOV

Ako zdražovanie ovplyvní farmaceutický trh?

Prvé tri mesiace roka 2022 priniesli okrem pretrvávajúcej pandémie a začiatku vojny na Ukrajine aj zvyšovanie cien energií, pohonných hmôt, tovarov a služieb. Takéto enormné zdražovanie ovplyvňuje, samozrejme, aj výsledné ceny väčšiny tovarov a služieb. Pri bežných tovaroch sa zvyšovanie nákladov zvyčajne odzrkadľuje v ich cene. Pri liekoch to nie je možné, keďže liekový trh je regulovaný štátom a liek nie je tovar. Obchodná prírážka v lekárstve sa od roku 2008 nemenila. O jej zmenu sa dlhodobo snaží Asociácia veľkodistribútorov liekov AVEL, ktorá niekoľkokrát žiadala o podporu a pomoc vo veci valorizácie marží aj samotné Ministerstvo zdravotníctva SR. Zatiaľ bez výsledku. Ako zdražovanie a inflácia menia farmaceutický trh a čo môžu lekárne robiť, aby ich zdražovanie nezruinovalo?

Komunikačný odbor Ministerstva zdravotníctva SR

Asociácia veľkodistribútorov liekov v septembri doručila na MZ SR žiadosť o valorizáciu obchodnej prírážky, ku ktorej doložila vyčíslenie oprávnených nákladov veľkodistribútorov. Kedy sa ministerstvo k žiadosti oficiálne vyjadrí?

► K téme zvyšovania marží pre veľkodistribútorov a lekárníkov sa pán štátny tajomník MZ SR, Róbert Babela, nedávno vyjadril v rozhovore pre váš časopis, kde uviedol nasledovné: „Viem, že problematika zvyšovania marží tak vo veľkodistribúcii ako aj lekárstve je predmetom diskusií už niekoľko rokov. Touto témou sa zaoberala aj predchádzajúca štátna tajomníčka, ktorá sa stretla so zástupcami Asociácie veľkodistribútorov liekov AVEL. Na základe toho stretnutia asociácia predložila ministerstvu vyčíslenie dopadov na zvýšenie marží a ešte predchádzajúce vedenie požiadalo o ich internú revíziu. Interná revízia ešte stále nebola sfinalizovaná. Korektné vyčíslenie dopadov týchto zmien je pre ich prijatie kľúčové. Ich pretavenie do legislatívnej podoby je už jednoduchšie. Keďže marža je upravená cenovým opatrením Ministerstva zdravotníctva SR z roku 2003, ktorého novelizácia prebieha ako novela vyhlášky – materiál prechádza medzirezortným pripomienkovým konaním, ale nie je schvaľovaný vládou a parlamentom, tento proces časovo náročný nie je, (trvá približne 1,5 mesiaca).

Vyhodnotiť potrebu zvýšenia marže máme v pláne tento rok. Chceme riešiť túto oblasť, takže sa určite k tomu dostaneme.”

Cena liekov je regulovaná štátom, a preto ju lekárnici nevedia a nemôžu zvýšiť (aby zvýšili predaj/obrat). Na voľno-predajnom sortimente môžu cenu mierne ovplyvniť, avšak kúpyschopnosť obyvateľstva sa znižuje. Ako sa lekárnikom dá pomôcť v tejto situácii/čo by ste im poradili?

► Problematiku zvyšovania cien liekov (ale aj zdravotníckych pomôcok a diietických potravín) ministerstvo reflektuje v pripravovanej novele zákona č. 363/2011 Z. z., ktorá bola začiatkom apríla predmetom rokovania vlády. Za predpokladu, že návrh novely bude schválený aj následne parlamentom v zmysle predpokladaného časového plánu, táto novela nadobudne účinnosť 1. augusta tohto roka. Podrobnejšie informácie nájdete v tlačovej správe, ku ktorej sa dostanete načítaním QR kódu cez fotoaparát smartfónu.

Tlačový odbor Ministerstva financií SR

Čo spôsobuje inflácia na slovenskom obchodnom trhu?

► Téma inflácie je pomerne široká a z pohľadu ministerstva financií má viacero rovín. Pred pár dňami sme predstavili novú

makroekonomickú prognózu, v ktorej je analyzovaný aj aktuálny stav a odhad inflácie a jej vplyv na ekonomiku. Téma je zhrnutá v QR kóde 1 (od strany 2). Rovnako aj v prezentácii pod QR kódom 2 (od strany 10).

Plánujú sa nejaké plošné opatrenia, ktoré by znížili aktuálne náklady (zvyšovanie cien energií, pohonných hmôt, personálne náklady, ďalšie výdavky)?

► Ministerstvo financií v spolupráci s ministerstvom hospodárstva už v oblasti energetiky prijali opatrenia, ktoré zastropovali ceny elektrickej energie pre domácnosti. Možná ďalšia pomoc zo strany štátu je však medzirezortná téma a akékoľvek závery sú možné len po dohode na koalícnej rade. Cieľom ministerstva financií je však presadiť princíp adresnej pomoci pre najohrozenejšie skupiny.

Tlačový odbor Ministerstva hospodárstva SR

Máte v rámci bezpečnosti a krízového riadenia nejakú zabezpečenú, aby vzrastajúce náklady podnikateľov boli priamo úmerné podpore zo strany štátu?

► Čo sa týka cien energií – Ministerstvo

hospodárstva SR už urobilo všetky kroky k zníženiu poplatkov v cenách energií, ktoré boli v kompetencii rezortu. Vďaka prolongácii podpory pre vybrané OZE v tomto roku všetci spotrebiteľia, vrátane firiem, ušetria v koncových cenách celkovo 60 miliónov eur. Rovnako bude súčasťou pásmovej TPS aj 40 miliónov eur, ktoré sme na jej zníženie presunuli z kapitoly ministerstva. MH SR tiež víta informáciu o rozhodnutí ÚRSO znížiť distribučné poplatky. Vďaka kombinácii opatrení MH a rozhodnutí ÚRSO budú regulované poplatky v cenách energií najnižšie za posledných päť rokov, povolená miera ziskovosti monopolov je na historickom minime. Čo sa týka cien ako komodity, tu EK neumožňuje zasahovať do trhového prostredia. Pozitívnu správou je tiež nedávno podpísané memorandum so Slovenskými elektrárňami (SE), ktoré je základným rámcom dohodnutej spolupráce. Technické uplatňovanie memoranda je predmetom ďalších rokovaní. Ďalšia pomoc je v kompetencii iných rezortov.

AVEL

Mgr. Michal Tuma

výkonný riaditeľ Asociácie veľkodistribútorov liekov AVEL

AVEL už na MZ SR predložil vyčíslenie oprávnených nákladov veľkodistribútorov. Ako sa daná vec od tej doby posunula?

► Na základe nášho stretnutia so štátnou tajomníčkou JUDr. Ing. Janou Ježíkovou a ministrom sme podľa dohody v auguste minulého roku zaslali sľúbený výpočet ekonomicky oprávnených nákladov za členov združenia AVEL, výpočet marží na trhu s liekmi a dopočet ekonomicky oprávneného dorovnania marží veľkodistribútorov liekov, ktoré boli súčasťou žiadosti o valorizáciu marží veľkodistribútorov liekov. Žiadosť o podporu a pomoc v procese valorizácie marží sme zaslali aj ministrom zdravotníctva 16. 9. 2021. Aj v tejto komunikácii sme deklarovali, že AVEL je aj naďalej otvorený diskusii.

Viete vyčíslit', ako stúpili náklady distribútorov v súvislosti so zvyšovaním cien energií, pohonných hmôt a ďalších nákladov? Čo to pre veľkodistribútorov znamená?

► Náklady stúpili enormne. Za pozorované obdobie rokov 2013–2020 vzrástli ekonomicky oprávnené náklady o 24,18 mil. €, pričom už od roku 2018 sa pre nedostatok zdrojov museli racionalizovať a odkladať viaceré investície do

infraštruktúry. Zavedenie rekreačných poukazov, sociálnych balíčkov (navýšenie príplatku za nočnú prácu, víkendy a sviatky) a prirodzený nárast miezd, ktorý za sledované obdobie dosiahol v národnom hospodárstve viac ako 70 %, či odhadovaný nárast inflácie v roku 2023 až do výšky 14 % spolu s nemennou obchodnou prirážkou od roku 2008 môže spôsobiť ekonomický kolaps niektorých lekární a veľkodistribútorov. Je nevyhnutné nastaviť spravodlivé financovanie, keďže sa zmenil farmaceutický trh (pandémia, dopyt po OTC), ceny pohonných hmôt a energií majú výrazne stúpajúcu tendenciu rovnako ako stúpajú aj nároky na investície spojené s technickým vybavením skladových priestorov či modernizáciu informačných technológií.

Slovenská lekárnická komora

PharmDr. Ondrej Sukeľ

prezident SLeK

Ako SLeK vníma zvyšovanie nákladov lekární, ktoré sa aktuálne deje?

► Predpokladám, že všetkých takmer 5-tisíc členov komory vníma zvyšovanie nákladov nielen lekární, ale aj domácností, ktoré zrejme bude pokračovať. Tento rast, tým, že nie je štandardný, ale skokový, vnímajú orgány SLeK rovnako, ako ho vníma každý príčetný človek.

Plánujete podniknúť alebo urobili ste už nejaké kroky smerom k štátnym orgánom, aby situáciu so zvyšovaním výdavkov lekární začali riešiť?

► Slovenská lekárnická komora dlhodobo poukazuje na nedofinancovanie lekárstva. V roku 2017 sme objednali vypracovanie komplexnej štúdie farmaceutického trhu na Slovensku, ktorej výsledky opakovane prezentujeme ministerstvu zdravotníctva, ktoré už na viacerých fórach priznalo, že pri regulácii cien verejných lekární nie je naplnený zákon o cenách (oprávnené náklady a primeraný zisk) a že ročný deficit, vyplývajúci z neriešenia situácie, sa pohybuje na úrovni minimálne 30 miliónov eur. Z posledných desať rokov celkový trh receptových liekov rastie približne 3–4 % tempom ročne, pričom od roku 2009 hodnota marže lekární v absolútnom vyjadrení stagnuje – v kontexte rastu všetkých nákladov teda klesá a lekárenstvo je jediným segmentom zdravotníctva, kde nedochádza k valorizácii odmiem minimálne o infláciu.

► Jednoducho – regulované marže dnes nestacia ani na mzdy registrovaných farmaceutov, všetky ďalšie činnosti lekárne sú financované

z neregulovaných cien, čo je dlhodobo neudržateľné. V nemocničnom lekárstve je v zmysle zákona o poskytovateľoch základná mzda farmaceuta 1 416 € a farmaceuta so špecializáciou 2 379 €. Z týchto hodnôt by mal regulátor vychádzať aj pri nastavení regulácie cien, pričom podotýkam, že ide o minimum. U laborantov je to suma 1 000, resp. 1 200 €. Aktuálna sumárna marža nepokrýva tieto mzdové nároky ani z dvoch tretín... Je otázne, či toto regulátor nevidí, alebo nechce vidieť.

► To sú však peniaze, ktoré do lekárne prídu – avšak netreba zabúdať na financie, ktoré nám boli bez náhrady vzaté – napríklad zrušenie sedemnástcentových poplatkov pripravilo lekárne o viac než 11 miliónov eur ročne, celkovo NCZI komunikuje od zavedenia ezdravia túto stratu pojmom „úspora“ vo výške 33 miliónov eur. Inak povedané, zrušením 17-centových poplatkov sme o prácu pripravili viac než 600 laborantov... Centrálnym obstarávaním sme z lekární prakticky eliminovali moderné lieky, čím sa narušila samotná podstata degresívnej marže, vyvolané náklady (ezdravie, FMD) predstavujú ďalšiu finančnú záťaž. Nezákonné praktiky konkrétnej zdravotnej poisťovne, ktorá svojvoľne neuhradza to, čo ju napadne, sú ďalším prvkom v mozaike. Dalo by sa pokračovať dlho, fakt je však ten, že pacienti v Slovenskej republike majú prístup k liečbe iba vďaka podnikateľskej šikovnosti poskytovateľov lekárenskej starostlivosti, ktorí ju vo výraznej miere financujú z predaja živých doplnkov, kozmetiky a iného balastu... Udivuje ma, že s týmto je štát spokojný.

Áké kroky ste podnikli ako SLeK, aby sa začalo riešiť zvýšenie degresívnej marže (v minulosti a teraz)?

► Ministerstvu zdravotníctva sme prezentovali konkrétne dáta s požiadavkou na zásadnú úpravu ohodnotenia lekární. Všeobecnej zdravotnej poisťovni opakovane komunikujeme výhrady k revíznej činnosti, v ktorej nevidíme oporu v zákone. Z realizovaných krokov spomeniem aspoň zlepšenie cash-flow lekární desaťdňovou splatnosťou faktúr, zrušenie krátkej splatnosti faktúr za sortiment, ktorý spadá medzi potraviny, explicitné zabezpečenie úhrady lekárskeho predpisov s porušením povinností lekára a podobne. Zároveň sme aktívne zabezpečili zapojenie lekární do systému distribúcie vakcín Comirnaty – bohužiaľ.

► Aktuálne pripravujeme odbornú konferenciu „Lekárstvo ako systém“, na ktorú pozývame zástupcov poskytovateľov, distribúcie, MZ SR a NR SR. Na tejto konferencii odprezentujeme presné údaje o ekonomike lekární, o (ne) dostupnosti liekov, ako aj návrhy riešení a vízií stability lekárenskeho systému. Ako sa s týmito faktmi vysporiada regulátor si však netrúfam

predpovedať, ale podľa vývoja za posledných 20 rokov, neočakávam nejaký dramatický posun.

► Ďalším krokom je apel na kolegov. Naučte sa pracovať s cenou lieku. Naučte sa efektívne pracovať so skladosm, s objednávkami, so splatnosťou faktúr, s neregulovanou cenotvorbou a s marketingovými nástrojmi. Nikdy nič neobjednávajte pri tare od reprezentanta. Zlavy, bonusy a vernostné karty nikdy nefinancujte z bežnej spotreby pacienta, ale z nárastu – úloha marketingu nie je odmeňovať pacienta, či deliť sa s ním o maržu, ale stimulovať zisk. Sme postavení do situácie správať sa efektívne, tak sa tak správajme, bez ohľadu na akékoľvek vonkajšie okolnosti. Skúste si na FinStat pozrieť ekonomické výsledky firiem prevádzkujúcich ambulancie vo vašom okolí a zväzťe, či si napríklad ich personál zaslúži to, čo im poskytujete (mnohí napríklad bezplatné priestory a podobné vymoženosti). Dnes už nie je priestor na ľahkovážnosť, keďže desiatiny percent rozhodujú o bytí a nebytí vašej lekárne. Ak sa vo vlastných firmách nebudeme správať podnikateľsky, tak nám ani trojnásobná marža nepomôže.

AIFP

Ing. Iveta Pálešová

výkonná riaditeľka Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu

Ako AIFP vníma dlhodobu neriešenú degresívnu maržu a aktuálne zvyšovanie nákladov lekární (energie, ceny pohonných hmôt v distribúcii, personálne náklady)? Mal by podľa vás štát riešiť túto situáciu?

► Situácia v distribúcii liekov sa od doby, kedy boli naposledy upravené výšky obchodných výkonov pre distribučné spoločnosti ako aj pre lekárne zásadne zmenila. Za originálnych výrobcov ide predovšetkým o zmenu v type sortimentu a to o prechod k cenovo náročnejším liekom, ale zároveň určeným pre menšiu skupinu pacientov. Zároveň sa zvýšila pri výdaji liekov náročnosť v súvislosti s odlišnými podmienkami pri výdaji jedného lieku vo viacerých indikáciách, dodávky liekov na tzv. výnimky a tiež napr. administratívna náročnosť pri využívaní emergentného systému.

► Napriek faktu, že ceny obchodných výkonov by mali za následok zvýšenie konečnej ceny pre pacienta alebo zdrojov verejného zdravotného poistenia, je potrebné opätovne prehodnotiť výšky obchodných výkonov a premietnuť zmeny, ktoré nastali v distribúcii a pri poskytovaní lekárenskej zdravotnej starostlivosti, primerane do výšky obchodného výkonu.

► Regulované ceny obchodných výkonov sú

v kompetencii štátu, takže bude zrejme potrebné, aby akúkoľvek zmenu riešilo príslušné ministerstvo zmenou Cenového opatrenia, čo sa následne premietne do relevantných cenovníkov napr. Kategorizačného zoznamu liekov. Zvýšený výber dane z pridanej hodnoty by mohol byť dodatočným zdrojom pre verejnú výdavky a pokrytie zvýšených cien liekov napr. zvýšením platby za poistencov štátu.

Ing. Lukáš Halmo

business controller spoločnosti UNIPHARMA

Čo pre UNIPHARMU znamená zvyšovanie cien energií, pohonných hmôt a pod.?

► Bude to mať za následok zvyšovanie nákladov na prevádzku všetkých priestorov UNIPHARMY a, samozrejme, aj nákladov na distribúciu. V konečnom dôsledku to bude mať negatívny vplyv na zisk spoločnosti. Ak by sme tento stav ponechali bez zásahu, tak to následne môže viesť k zníženej schopnosti rozvoja a investícií v ďalších obdobiach.

Aké možnosti na riešenie tejto situácie má distribútor liekov, keďže cena liekov je regulovaná štátom?

► Myslím si, že prvý pohľad bude smerovať dovnútra spoločnosti s cieľom analýzy procesov a zvýšenia efektivity tak, aby sme ušetrili náklady bez negatívneho vplyvu na klienta. Napriek tomu si ale myslím, že distribútori môžu túto situáciu riešiť opatrnou optimalizáciou procesov. Jednotlivé kroky, ktoré podniknú distribútori, napr. znížený servis lekární, môžu mať následne dopad aj na pacientov.

LEKÁRNICI

Pocitujete v súvislosti s prevádzkou lekárne nárast nákladov, ktoré sa týkajú chodu lekárne – energie, vyššie nákupné ceny, drahšie služby (napr. opravy, účtovníctvo, a pod.), požiadavky na zvýšenie platu zamestnancov? Ako to ovplyvnilo vašu lekáreň?

Vyriešila by túto situáciu podľa vás valorizácia degresívnej marže?

Budete si premietat' zvýšené náklady do výsledných cien, napr. doplnkového sortimentu?

PharmDr. Katarína Stollárová

Lekáreň Hypericum, Nitra

► Finančnú situáciu v lekární som počas pandémie riešila len okrajovo. Vnímala som to ako mimoriadnu situáciu, ktorá si vyžadovala naše fyzické, psychické, ako aj odborné nasadenie. Keď mnohé články zdravotného reťazca doslova vypadávali, alebo boli len ťažko dostupné a pacient mal naporúdzii lekáreň ako možné útočisko pri riešení svojich zdravotných problémov. Preverilo to charakter každého z nás a v konečnom dôsledku som veľmi hrdá na prácu svojich kolegov u nás v lekární, ale aj na prácu lekárnikov ako celku.

► Veľmi by som dopriala svojim zamestnancom zaslúžené prehodnotenie a zvýšenie plátov. Kruté zvýšenie ceny energií ma v tomto rozhodnutí už v januári pribzdilo, no úplne nezastavilo, lebo infláciu pocítujeme všetci naplno, či zamestnanec, alebo zamestnávateľ. K zvýšeným cenám bežných služieb sa pridávajú nehorázne zvyšovania ceny nehnuteľností a komodít potrebných pre bežný život. Zvýšené nároky budeme pocítovať všetci spoločne a mali by sme vedieť včas reagovať na vznikajúci stav.

► Degresívna marža priniesla v danom období zmeny v lekárenstve. Ušetrila už nemalé zdroje z verejného zdravotníctva. No vzniklo veľa predajných lekární, ktoré sa zamerali na predaj OTC prípravkov a začali zvyšovať ich ceny a priniesli nový, marketingový prístup k získavaniu príjmov lekárne, ktoré stráca na liekoch.

► Ako majiteľka nezávislej lekárne, sídliacej pri nemocnici, by som veľmi privítala valorizáciu degresívnej marže. Bol by to prirodzený následok zvýšených nákladov pri práci s liekmi. Takisto by som veľmi podporila zavedenie manipulačných poplatkov pri výdaji lieku.

► Zvyšovanie cien voľnopredajných liekov je nevyhnutnou ochranou pred narastajúcou infláciou.

PharmDr. Ivica Botková

Lekáreň sv. Kataríny, Bánovce nad Bebravou

► Tento vývoj zasiahol aj našu lekáreň. Najintenzívnejšie pocítujeme nárast cien energií, od ktorého sa odvíja zdražovanie v iných oblastiach. Mierne zvýšenie nákupných cien očakávame každý rok. Tento rok však vidíme, že aj výrobcovia, ktorí dlhodobo držali ceny na rovnakej úrovni, museli pristúpiť k zvýšeniu, aby pokryli rastúce vstupné náklady. Vplyv na chod lekárne budeme môcť zhodnotiť s odstupom času, keďže sme len na začiatku tejto

výraznej zmeny, ale očakávame zhoršenie ekonomického stavu lekárne.

► Nemyslím si, že by valorizácia regresívnej marže situáciu vyriešila, ale určite by značnou mierou prispela k jej zlepšeniu.

► Ceny doplnkového sortimentu a voľnopredajných liekov sme museli úmerne upraviť vzhľadom na vyššie nákupné ceny, ale zatiaľ pracujeme s rovnakým nastavením marže ako doposiaľ. Uvidíme, ako sa situácia ďalej vyvinie. Myslím, že pacientov by sme si príliš veľkým zvyšovaním cien neziskali, avšak aj táto možnosť prichádza do úvahy.

PharmDr. Viera Mazurová
Lekárne Maratón, Košice

► Nárast cien zatiaľ najviac pociťujeme v súvislosti s vyššími nákupnými cenami, ktoré sú vyššie takmer pri každom výživovom doplnku, resp. OTC lieku a tým pádom sú následne vyššie aj predajné ceny daných prípravkov. Na dennej báze sa stretávame s nespokojnými reakciami na spomínaný jav zo strany pacientov lekárne. Takisto registrujem aj zvýšenie cien energií a celkovej nákladovosti na chod lekárne. Valorizácia regresívnej marže by, samozrejme, bola jedným z nástrojov na zlepšenie ekonomickej situácie lekárne, avšak ako realista neočakávam, že v blízkej budúcnosti dôjde k jej zvýšeniu. Zatiaľ sme nepristúpili k zvyšovaniu našej marže doplnkového sortimentu a v rámci solidarity sa budeme snažiť tento krok oddaľovať tak dlho, ako to bude možné, avšak do budúcnosti túto možnosť nevyklúčujem.

Mgr. Kristína Hodorová
Lekárne Laborecká, Humenné

► Nárast cien energií, nájmu a napríklad aj poštových služieb, samozrejme, registrujem. Jediné, čo môžeme urobiť, je to, že sa tieto náklady budú odrážať aj vo vyšších cenách voľnopredajného sortimentu, ktorého cena sa zvyšuje primárne už pri nákupe.

► Na otázku číslo dva vám, bohužiaľ, neviem odpovedať, keďže nie som ekonóm. V našej lekárni stále väčší zdroj príjmov predstavujú zisky z liekov na recepty, ale takisto si uvedomujeme, že systém je zbytočne zahlcovaný množstvom predpisovaných liekov, ktoré ľudia nedokážu všetky spotrebovať. Určite by sme pocítili rozdiel, ak by naša marža z liekov bola vyššia, ale to nebude ochotný zaplatiť ani štát, ani poisťovňa a ani pacient. Zatiaľ tu riešenie tejto situácie nemáme a lekárne musia čerpať

hlavne z čo najvyššieho predaja liekov a výživových doplnkov.

Mgr. Mária Šajdíková
Lekárne M-pharm a Nádej,
Borský Mikuláš

► Určite áno. Tak, ako aj v iných odvetviach, sa výrazne prejavil nárast nákladov v dôsledku covidu a, žiaľ, hlavne pre nepriaznivú a vážnu situáciu na Ukrajine, ani lekárne nie sú výnimkou. Rast nákladov sa prejavil hlavne vyššími nákupnými cenami, to momentálne pociťujeme a evidujeme asi najviac. Čo sa týka zamestnancov, sme veľmi dobrý a stabilný kolektív. V platovej politike konáme tak, aby bola spokojnosť obojstranná.

► Tento nárast určite nie je finálny a čoskoro každý pociťme dôsledky aktuálnej situácie. Valorizácia marže by situáciu komplexne nevyriešila, ale určite by prispela k zachovaniu ako tak fungujúceho systému.

► Naše lekárne dlhodobo pracujú s pevne danou obchodnou prírážkou. Donedávna sme pre pacientov uplatňovali vlastný vernostný bonusový systém, ktorý pacientovi uplatňoval automatickú 3 % zľavu na OTC. Keďže sme stabilným partnerom virtuálneho zoskupenia PLUS LEKÁREŇ, tento vernostný systém sme nahradili vernostným programom PLUS LEKÁRNE. Odozva pacientov a zákazníkov našich lekární je pozitívna a pevne veríme, že i do budúcnosti bude pacientom poskytovaný kvalitný produkt za rozumnú cenu aj vďaka tomuto zoskupeniu.

PLUS LEKÁREŇ

Mgr. Andrej Kuklovský
riaditeľ pre PLUS LEKÁREŇ

 Ako vie lekárni pomôcť členstvo vo virtuálnom zoskupení PLUS LEKÁREŇ

v aktuálnej situácii, keď stúpajú ceny energií, pohonných hmôt a iné náklady?

► Ak zoberiem do úvahy, že základným pilierom efektivity lekárne je jej samotná marža, do ktorej my ako zoskupenie PLUS LEKÁREŇ samotnej lekárni výrazne nevstupujeme, tak druhým pilierom je určite systém nastavenej spolupráce na preferovaný t. j. zazmluvnený sortiment s výrobcom, ktorý má rôzne podoby spätných benefítov. Na báze vyplatených bonusov za obdobie C3 2021 sme videli rôzne výšky týchto bonusov a kompenzácií, podľa toho, ako lekáreň v zoskupení PLUS využíva nastavenú obchodnú stratégiu. Tu je kľúč k úspechu, ktorý môže veľmi výrazne stlmiť dopad rastúcich nákladov na samotnú prevádzku lekárne. My pomôžeme orientovať pacientov na tento preferovaný sortiment aktívnym marketingom, vernostným systémom, preferovaním produktov vlastnej značky, category managementom a aktívnym vyjednávaním obchodných podmienok pre zoskupenie PLUS s výrobnými spoločnosťami.

 Môže si lekáreň patriaca do virtuálneho zoskupenia PLUS LEKÁREŇ premietat' zvýšené náklady do výsledných cien doplnkového sortimentu? Pomôže to vyrovnať náklady spojené s prevádzkou lekárne.

► Moje stanovisko je v zásade len odporúčaním. Ale na priamu otázku či „môže“, bude mojou odpoveďou, že musí. Inak to bude pre lekáreň neudržateľné. Niektoré výrobné spoločnosti zvyšujú predajné ceny za posledné obdobie na mesačnej úrovni iba upozornením. Náklady na prevádzku lekárne v podobe rôznych vstupov sa zvyšujú bez toho, aby sme mali možnosť tieto zvýšenia akokoľvek ovplyvniť. To nehovorím o rôznych formách zmlúv, ak by som mal priestor lekárne v prenájme. Ak je v zmluve možné zvýšenie nájmu o mieru inflácie, tak môžeme predpokladať, že ak mi takéto zvýšenie nájmu ešte neprišlo, tak je len otázkou času, kedy príde...

ZÁVER

► Zvyšovanie nákladov sa týka každého jedného z nás a týka sa aj celého zdravotníctva. Na túto situáciu zareagovala napríklad aj Asociácia nemocníc Slovenska, ktorá hrozila odstúpením od zmlúv so zdravotnými poisťovňami, ak sa nezačne riešiť kompenzácia mzdového navýšenia a nárastu prevádzkových nákladov. Situácia je alarmujúca a prognózy hovoria, že sme ešte len na začiatku zdražovania. Postupnú infláciu sme vnímali už od začiatku roka, ale konflikt na Ukrajine situáciu celosvetovo zhoršil natoľko, že dnes musia niektoré sektory pristupovať k ráznym riešeniam. V aprílovej polemike sme dali priestor na vyjadrenie viacerým stranám. Lekári priznali, že pociťujú zvyšovanie nákupných cien, ale väčšina z nich si nemyslí, že by zmena regresívnej marže v tejto situácii zásadným spôsobom zmenila trh, aj keď by túto zmenu prijali. Aj distribútori združení v AVEL opätovne poukázali na potrebu riešenia situácie vo veľkodistribúcií. Keď sme sa však ministerstiev zdravotníctva a financií pýtali priamo na pomoc lekárnikom a na konkrétne kroky, odpovede na otázky sme nedostali.

spracoval: Mgr. Ján Zošák